

Leden van de voetbalclub Hannover 96 dragen zondag de kist van doelman Robert Enke tijdens de herdenkingsplechtigheid voorafgaand aan zijn begrafenis.

Foto Getty Images

Enke, en de 'ellebogensamenleving'

..... ACHTERGROND

Duitsland rouwt massaal – om een doelman en om de druk waaronder hij bezweek.

Van onze correspondent
Merlijn Schoonenboom

BERLIJN Even komt alles samen, alles wat de afgelopen week zo uitgebreid te horen is geweest: 'Voetbal is niet alles. Voetbal mag niet alles zijn.' Nu is het Theo Zwanziger, voorzitter van de Duitse voetbalbond, die het zegt. Hij staat zondag

in het midden van het stadion in Hannover, te midden van veertigduizend rouwenden; fans, politici en leden van het nationale voetbal elftal. Een strijkkwartet heeft net gespeeld. Tranen stromen, applaus doorbreekt het massale zwijgen.

Sinds de 32-jarige Duitse doelman Robert Enke zich dinsdag voor een trein wierp, klonk de zin vaker. Eerst door zijn weduwe, op een persconferentie die dagenlang het nieuws beheerste. Later door een bisschop, in een door duizenden bezochte kerkdienst.

Nu, met de doodskest van Enke

op het voetbalveld, is de lading nog sterker. Hier vindt een van de grootste openbare rouwherdenkingen van de Duitse naoorlogse geschiedenis plaats. En uitgerend hier wordt het professionele voetbal gerelativeerd.

Het tekent de onverwacht grote discussie in Duitsland rond de dood van Enke, doelman van Hannover 96 en kandidaat voor de positie van eerste nationale doelman bij het WK volgend jaar.

Sommigen zien als verklaring voor de nationale interesse dat velen zich in de 'eenvoudige' Enke

konden herkennen; anderen vrenzen dat nu ook Duitsland is doorgeslagen op het sentimentele vlak. Maar vooral nemen veel Duitsers, onder wie de voorzitter van de Bundesliga, Enkes dood als aanleiding voor flinke kritiek op het betaald voetbal en op de maatschappij in het algemeen.

De dood van de doelman wordt nu als een gevolg van de 'prestatie-maatschappij' beschouwd, in het Duits wel 'ellebogensamenleving' genoemd. Enke blijkt jarenlang geheim te hebben gehouden dat hij voor zware depressies en faalangst

behandeld werd. Hij was bang dat het zijn carrière zou schaden als dat naar buiten zou komen.

Psychologen wijzen er nu in talkshows op hoe slecht het is dat het voetbal 'geen zwakheden' toelaat. Ook zou Enkes dood 'een nationaal taboe' aantonen; depressie zou veel te vaak verborgen worden gehouden. Dat juist een doelman de druk niet meer kon relativeren, zei een filosoof, is niet vreemd: 'Juist de doelman moet foutloos zijn, een onbreekbare held.'

.....
COMMENTAAR Pagina 7